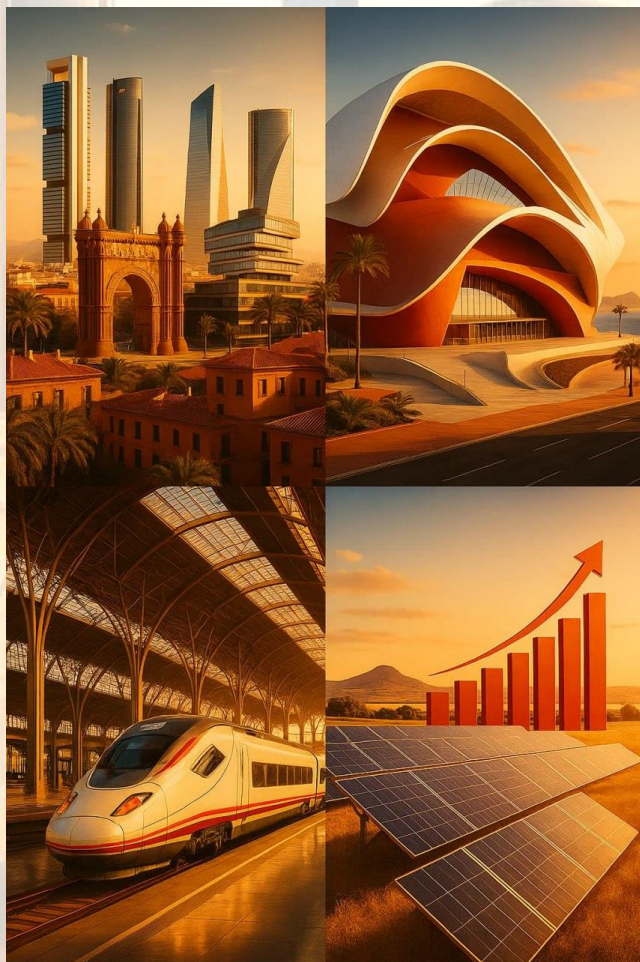

اسپانیا؛

بستر جذاب سرمایه گذاری

خارجی در اروپا

سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی (FDI) در دهه‌های اخیر نقش مهمی در نوسازی اقتصادی، افزایش اشتغال با کیفیت، و بین‌المللی‌سازی اقتصاد اسپانیا ایفا کرده است. از دهه ۶۰ میلادی و همزمان با اجرای «طرح ملی ثبات اقتصادی»، مسیر تدریجی جذب سرمایه خارجی در این کشور آغاز شد و با پیوستن اسپانیا به جامعه اقتصادی اروپا در ۱۹۸۶ شتاب گرفت.

تحول تاریخی سرمایه‌گذاری خارجی در اسپانیا

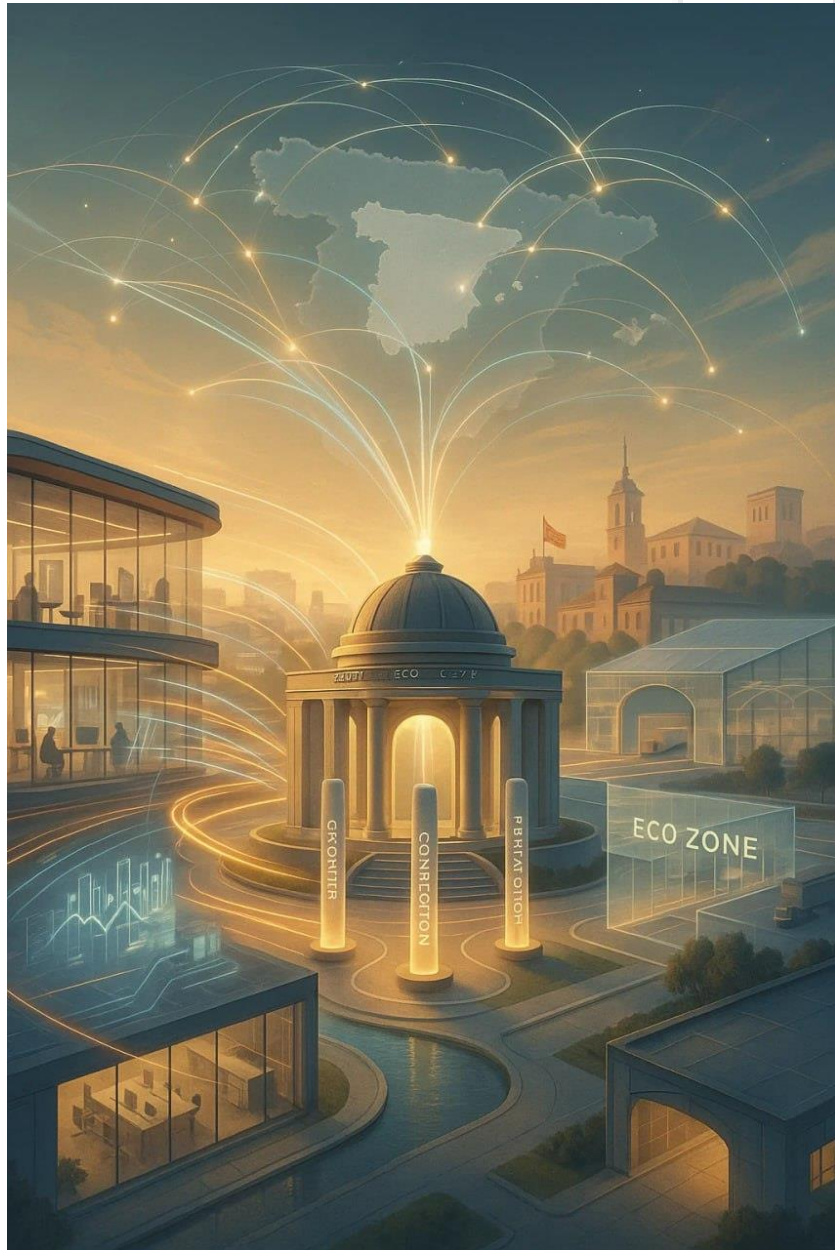
- دهه ۱۹۶۰: آغاز با طرح ثبات اقتصادی (۱۹۵۹)
- دهه ۱۹۸۰: شتاب‌گیری با پیوستن به جامعه اقتصادی اروپا EEC در ۱۹۸۶
- دهه ۱۹۹۰ تا ۲۰۰۰: آغاز موج دوم با ورود یورو، خصوصی‌سازی و مقررات‌زدایی
- دهه ۲۰۱۰: پایداری رشد علیرغم بحران‌ها (مالی ۲۰۰۸، کرونا ۲۰۲۰)
- جایگاه کنونی: یازدهمین کشور جذب‌کننده FDI در جهان طبق

UNCTAD

مشوق‌های کلیدی دولت اسپانیا برای جذب FDI

- کاهش مالیات شرکت‌ها تا ۲۰٪ برای سرمایه‌گذاران خارجی و ۱۵٪ برای استارت‌آپ‌ها
- معافیت مالیاتی برای فعالیت‌های تحقیق و توسعه (تا ۴۲٪)، نوآوری (تا ۱۲٪) و درآمد حاصل از ثبت اختراع (تا ۶۰٪)
- بهره‌مندی از ۹۴ توافقنامه اجتناب از مالیات مضاعف
- قانون بکهام Spain's Beckham Law برای مالیات ثابت کارکنان خارجی
- تسهیل واردات و صادرات از طریق معافیت مالیات بر ارزش افزوده و قوانین گمرکی خاص

قوانین و تسهیلات برای شرکت‌ها و استارت‌آپ‌ها

- قانون استارت‌آپ‌ها: کاهش مالیات، تسهیلات ویزا، حمایت از رشد
 - قانون حمایت از کارآفرینان: برای جذب نیروی کار و سرمایه‌گذار خارجی
 - مناطق ویژه اقتصادی با تخفیف مالیاتی و مقررات گمرکی خاص
- در حوزه حمایت نهادی، موسسه ICEX با پلتفرم Invest in Spain و برنامه‌هایی همچون Rising Up in Spain، خدماتی چون مشاوره، صدور مجوز، دسترسی به کمک‌های مالی، فضای کاری رایگان و اتصال به شبکه سرمایه‌گذاران را برای شرکت‌های خارجی فراهم می‌کند.

حمایت‌های نهادی و ساختارهای خدماتی

- موسسه ICEX و پلتفرم Invest in Spain برای پشتیبانی کامل
- برنامه Rising Up in Spain برای تسهیل ورود استارت‌آپ‌های خارجی
- خدمات شامل راهنمایی، ثبت شرکت، دسترسی به وام، فضای کاری، ویزا، مشاوره حقوقی و شبکه‌سازی با سرمایه‌گذاران

ابزارهای نوین جذب سرمایه: صندوق FOCO

- صندوق دولتی FOCO با بودجه ۲ میلیارد یورو، برای جذب سرمایه‌گذاران خارجی در پروژه‌های راهبردی
- همکاری مشترک با سرمایه‌گذار خارجی (حداقل ۵۰٪ مشارکت)، سقف سرمایه‌گذاری ۱۰ تا ۱۵۰ میلیون یورو
- اولویت با پروژه‌های زیست‌محیطی، دیجیتال، حمل‌ونقل پایدار، فناوری‌های پیشرفته، کشاورزی پایدار
- اجرای کامل تا پایان سه‌ماهه سوم ۲۰۲۶

اسپانیا ضمن ارائه فرصت‌های متنوع، از کمترین موانع برای سرمایه‌گذاری خارجی در اروپا برخوردار است و با سیاست‌های روشن، ثبات حقوقی و چارچوب‌های حمایتی گسترده، خود را به عنوان مقصدی قابل اعتماد و رقابتی برای سرمایه‌گذاران بین‌المللی تثبیت کرده است.

مدل پیشنهادی جذب FDI در ایران با الهام از تجربه اسپانیا

۱. چارچوب نهادی و حکمرانی اقتصادی
الگو از اسپانیا: ICEX و پنجره واحد سرمایه‌گذاری (Invest in Spain):

 - ایجاد یک نهاد متمرکز ملی جذب سرمایه خارجی با ماهیت فرابخشی، مستقل از ساختارهای بروکراتیک و وابسته به نهادهای دولتی
 - راه‌اندازی پنجره واحد دیجیتال سرمایه‌گذاری با حضور نمایندگان همه نهادهای ذی‌ربط (اقتصاد، صنعت، محیط‌زیست، بانک مرکزی، مناطق آزاد)
 - تدوین و اجرای سند ملی تسهیل سرمایه‌گذاری خارجی با هدف به‌روزرسانی، شفاف‌سازی و ساده‌سازی رویه‌ها و مجوزها

۲. سیاست‌های مالیاتی هدفمند و پایدار
الگو از اسپانیا: نرخ‌های ترجیحی و معافیت‌های مالیاتی

 - کاهش نرخ مالیات شرکت‌ها برای سرمایه‌گذاران خارجی در حوزه‌های فناوری، صادرات‌محور و مناطق کمتر توسعه یافته
 - تدوین مقررات معافیت مالیاتی برای سود انتقال فناوری، تحقیق و توسعه، نوآوری صنعتی و صادرات خدمات
 - ارائه مشوق‌های مالیاتی پلکانی برای سرمایه‌گذاران بلندمدت و شرکت‌های دارای بازده اشتغال‌زا
 - تدوین قانون جدید "مالیات" برای جذب نیروی متخصص ایرانی و خارجی

۳. برنامه‌ریزی برای استراتژی‌های منطقه‌ای سرمایه‌گذاری

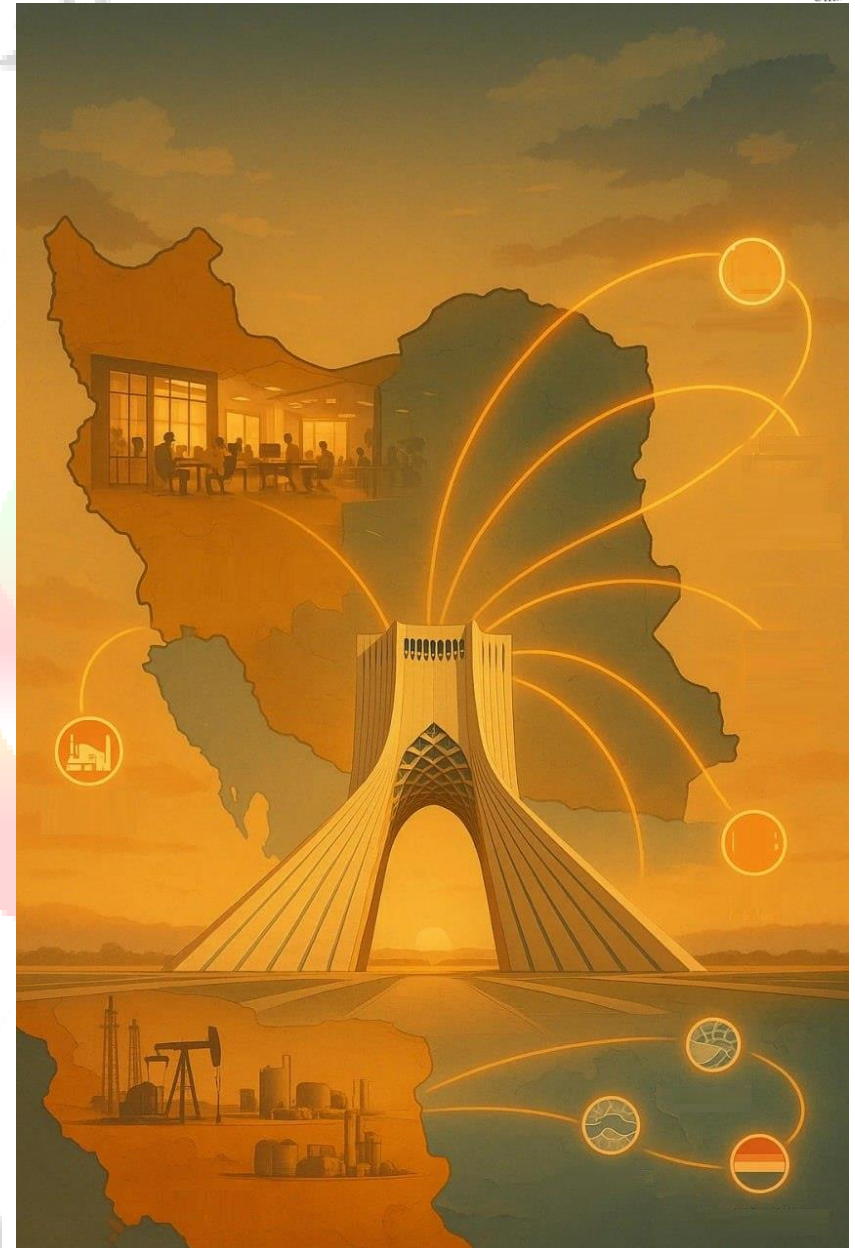
الگو از اسپانیا: مناطق ویژه اقتصادی با کارکرد متمایز و مشوق‌های خاص

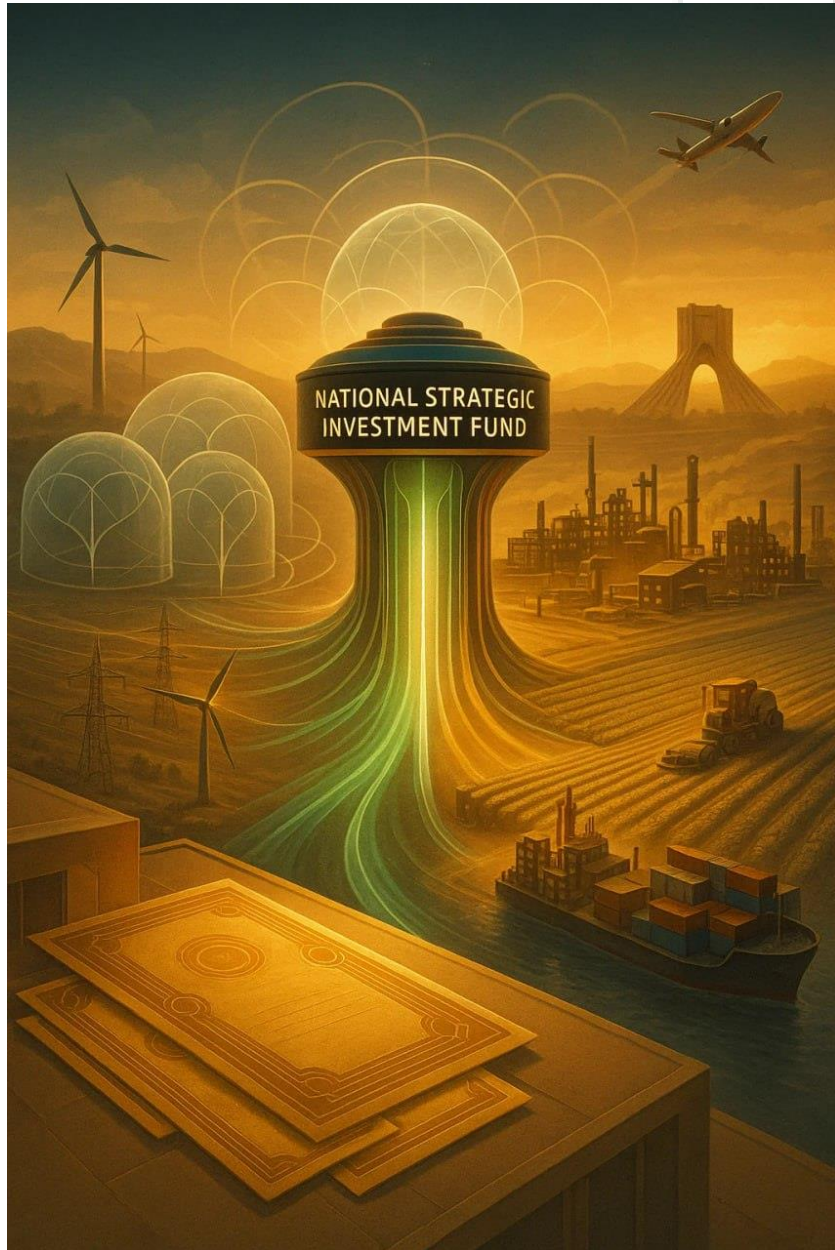
- طراحی مجدد نقشه مناطق ویژه اقتصادی و آزاد با تفکیک عملکردی
- ایجاد زون‌های نوآوری و فناوری با زیرساخت و مجوزهای خاص برای شرکت‌های خارجی نوپا (Startup Visa، اقامت، دفتر کار رایگان)
- تدوین برنامه‌های موضوعی جذب FDI برای هر استان، با همکاری اتاق‌های بازرگانی استان‌ها و اتاق‌های مشترک مربوطه

۴. سیاست خارجی اقتصادی و توافقات دوجانبه

الگو از اسپانیا: استفاده از توافقنامه‌های اتحادیه اروپا، ۹۴ قرارداد مالیاتی

- فعال‌سازی مجدد و هدفمند توافقنامه‌های اجتناب از مالیات مضاعف و حمایت از سرمایه‌گذاری دوجانبه
- بهره‌گیری از دیپلماسی اقتصادی فعال در مسیر عضویت دائم در سازمان همکاری‌های شانگهای و بریکس
- راه‌اندازی دفاتر جذب سرمایه ایرانیان مقیم خارج در کشورهای اولویت‌دار اقامتی

۵. ابزارهای نوین مالی و صندوق‌های مشترک
الگو از اسپانیا: صندوق FOCO با سرمایه‌گذاری مشترک در بخش‌های
راهبردی
- تأسیس صندوق سرمایه‌گذاری راهبردی ملی برای مشارکت در پروژه‌های
خارجی-ایرانی در حوزه‌های انرژی، کشاورزی پیشرفته، صنایع
دانش‌بنیان
 - همکاری میان صندوق توسعه ملی، صندوق نوآوری و شکوفایی، و
سرمایه‌گذاران خارجی برای سرمایه‌گذاری‌های مشترک با ضمانت دولتی
 - اولویت‌دهی به پروژه‌هایی با اثرات انتقال فناوری، اشتغال بالا و تولید
صادراتی
 - انتشار اوراق مشارکت FDI محور با ضمانت دولت یا بانک مرکزی برای
پروژه‌های زیربنایی